

ת"פ 45910/02/16 - מדינת ישראל נגד מראד אבו אל הווא

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 45910-02-16 מדינת ישראל נ' אבו אל הווא(אחר/נוסף)
בפני כבוד השופט ירון מינטקביץ

בעניין: מדינת ישראל ע"י עו"ד דניאל שמשילשווילי

המאשימה

נגד

מראד אבו אל הווא ע"י עוה"ד עינת סופר
ואניס אמירה

הנאשם

הכרעת דין

רקע ויריעת המחלוקת

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של התפרצות לדירת מגורים וגניבה. על פי עובדות האישום, בין 29.1.16 ליום 30.1.16 התפרץ הנאשם לדירת מגורים ברחוב סעדיה גאון בירושלים דרך מרפסת הבית וגנב מנה כסף מזומן ותכשיטים שונים (להלן בהתאמה: **הדירה ו- המרפסת**).

הראיה הקושרת את הנאשם להתפרצות לדירה היא סיגריה אשר נתפסה במרפסת דרכה בוצעה ההתפרצות, ועליה נמצא DNA אשר לטענת המאשימה מקורו בנאשם.

הנאשם כפר במיוחס לו: ב"כ הנאשם טענה, כי בשל כשלים בבדיקת הסיגריה לא ניתן לקבוע כי מקורו של ה DNA שנמצא בה הוא הנאשם. לצד זאת טענה, כי גם אם מקורו של DNA שעל בדל הסיגריה הוא בנאשם, לא עולה מכך שהנאשם הוא שהתפרץ לדירה.

לפיכך יש לדון בשתי שאלות: האם DNA אשר נמצא על הסיגריה שנתפסה במרפסת מקורו בנאשם, וככל שכן, האם ניתן להסיק מכך שנמצאה במרפסת סיגריה אותה עישן הנאשם, כי הנאשם הוא שהתפרץ לדירה וגנב ממנה רכוש.

בדיקת ה DNA

הראיות

מטעם המאשימה העידו בענין זה מספר אנשי משטרה: טכנאי זיהוי שתפס את הסיגריה, מומחית אשר ערכה את חוות הדעת כימקור ה DNA הוא בנאשם, ושוטרים אשר בצעו פעולות חקירה, תוך שהדגש היה על חלקם בשרשרת המוצג. אסקור את העדויות לפי סדרן בשרשרת המוצג:

אדם אבו רזק

העד משרת כטכנאי זיהוי פלילי. במסגרת תפקידו הגיע לדירה לאחר ההתפרצות לצורך ביצוע פעולות זיהוי. על פי הדו"חות ת/8 ות/9 ועל פי עדותו לפני, העד תפס ביום 31.1.16 במרפסת את הסיגריה ושמר אותה בשקית מוצגים מאובטחת וחתומה ("מטניר"), שמספרה 0090300T. את השקית עם המוצג שמר העד בארון במשרדו למחרת היום העביר אותה לחוקר אסף דהאן, לצורך העברה למעבדה.

העד הוסיף, כי בעת בדיקת הזירה אחת הדיירות הפנתה אותו אל הסיגריה ואמרה לו, כי אף אחד בדירה אינו מעשן וכי הסיגריה אינה קשורה למי מהדיירים. עוד מסר העד, כי ארכה של הסיגריה מעל 6 ס"מ וכי היא לא היה מעוכה (ע' 13 לפרוטוקול ישיבת יום 19.9.16, ש' 7-14).

מעבר לכך העד ביצע פעולות נוספות. בין היתר תיעד את זירת ההתפרצות בתצלומים (ת/6) וניסה להפיק טביעות אצבע ממספר מקומות, אך לא הצליח בכך (ת/7).

אסף דהאן

העד משמש חוקר משטרה במרחב מוריה מזה מספר שנים. העד קיבל מחוקר הזירה את הסיגריה בתוך שקית המוצגים הסגורה. על פי ת/10, טופס לוואי למוצגים, העד העביר ביום 7.2.16 שקית מוצגים מאובטחת ("מטניר"), שמספרה 0090300T ממשרד החקירות למטה הארצי.

העד הסביר, כי שיהוי של מספר ימים עד שבוע בהעברת מוצג למעבדה הוא מקובל, ונובע מאילוצים שונים ומסדרי עדיפויות. העד גם הסביר, שהמוצג - הסיגריה - נמצא בתוך שקית חתומה וממוספרת, שמוחזקת במקום מסודר, ואין כל חשש כי מוצגים יוחלפו או יתערבבו זה בזה (ע' 16 לפרוטוקול ישיבת יום 19.9.16).

מעבר לכך, על פי ת/11, טופס העברת מוצגים, ביום 21.2.16 העד העביר למטה הארצי את דגימת ה DNA המבוקרת ("רפרנס") שנלקחה מהנאשם (ת/11). הדגימה הועברה בשקית מוצגים מאובטחת שמספרה 0270884T לצורך הפקת DNA במעבדת המאגר.

ת/5, טופס קבלת מוצגים מיום 15.2.16 (הוגש בהסכמה)

שקית מוצגים שמספרה 0090300T התקבלה במשרדי המעבדה והועברה למעבדה הביולוגית לצורך עריכת חוות דעת.

אדם לקר

העד משמש חוקר במרחב מוריה.

על פי המוצגים ת/16-ת/19 ועל פי עדותו של העד לפני, העד קיבל דיווח על כך שיש קיימת התאמה בין DNA שהופק מהסיגריה ובין הפרופיל הגנטי של הנאשם הנמצא במאגר ה DNA המשטרתי. בשל כך, העד לקח מהנאשם ביום 18.2.16 דגימה מבוקרת ("רפרנס") לצורך עריכת חוות דעת. העד שמר את הדגימה המבוקרת בשקית מוצגים מאובטחת שמספרה 0270884T. ביום 21.2.16 העד נתן את השקית לחוקר אסף דהאן לצורך העברתה למטה הארצי.

העד הסביר שבפרק הזמן שבין לקיחת הדגימה להעברתה למטה הארצי, הדגימה נשמרה אצלו באופן מסודר. עוד אמר העד, כי פרק זמן של מספר ימים בין לקיחת דגימה והעברתה למעבדה הוא מקובל.

שלומית אברהם

העדה משרתת במעבדה הביולוגית במטה הארצי כמומחית להשוואת DNA. במסגרת עבודתה ערכה שתי חוות דעת, ת/4 ות/3:

על פי חוות הדעת ת/4, העדה קיבלה ממושרד המוצגים שקית מוצגים מאובטחת וסגורה שמספרה 0090300T ובה בדל סיגריה. העדה הפיקה מבדל הסיגריה פרופיל גנטי שלם.

על פי חוות הדעת ת/3, הפרופיל הגנטי שהופק מבדל הסיגריה זהה לזה של הנאשם, והשכיחות של פרופיל זה באוכלוסייה הישראלית, נמוכה יותר מאשר אחד למיליארד.

בעדותה לפני הסבירה העדה, כי לאחר שדגמה את בדל הסיגריה, היא הזינה את הפרופיל שהופק למאגר ה-DNA וכך עלה שמו של הנאשם. כמו כן הסבירה העדה, כי לצורך הכנת חוות הדעת ת/3 נלקחה מהנאשם דגימה מבוקרת ("רפרנס") ממנה הופק פרופיל גנטי שלו, אותו השוותה לפרופיל שנמצא על הסיגריה ומצאה כי קיימת ביניהם זהות. העדה הוסיפה, כי הפרופיל מהדגימה המבוקרת שנלקחה מהנאשם הופק במעבדת מאגר DNA.

שרשרת המוצג

מן העדויות ששמעתי והמוצגים שהוגשו עולה מעבר לספק, כי הסיגריה אשר נתפסה במרפסת הדירה, היא אותה הסיגריה שנבדק במעבדה והופק ממנו פרופיל גנטי זהה לזה של הנאשם.

חוקר הזירה אדם אבו רזק תפס ביום 31.1.16 במרפסת את בדל הסיגריה, הכניס אותו לשקית מוצגים מאובטחת שמספרה 0090300T וסגר את השקית. השקית נשמרה אצל חוקר הזירה והועברה למחרת היום לחוקר אסף דהאן, בתוך אותה שקית סגורה וחתומה. השקית הסגורה נשמרה במשרד החקירות באופן מסודר וביום 7.2.16 הועברה למטה הארצי.

ביום 15.2.16 השקית הסגורה הועברה למעבדה הביולוגית והופק מבדל הסיגריה פרופיל גנטי זהה לזה של הנאשם.

אני ער לכך שהמוצגים (הסיגריה והדגימה המבוקרת) לא הועברו לבדיקה במעבדה במטה הארצי מיד עם תפיסתם. אין ספק, כי רצוי להעביר מוצג לבדיקה מיד עם תפיסתו. עם זאת, ההסבר כי בשל אילוצים שונים וסדרי עדיפויות מערכתיים לא ניתן להעביר מוצג בו ביום למעבדה ויש לחכות מספר ימים, מתקבל על הדעת.

ממכלול העדויות עולה, כי המוצג נשמר באופן מסודר ובטוח כל הזמן, מרגע תפיסתו במרפסת ועד בדיקתו במעבדה, בתוך שקית סגורה, חתומה וממוספרת. ההגנה לא הצביעה על כל נתק בשרשרת המוצג ולא הציעה כל תרחיש המסביר כיצד סיגריה שנתפסה במרפסת ונשמרה בשקית חתומה - הוחלפה בסיגריה אחרת. לפיכך לא ראיתי כל בסיס לחשש, כי המוצג הוחלף וכי הסיגריה אשר נבדקה אינה הסיגריה שנתפסה במרפסת הדירה.

דברים דומים אמורים גם בדגימה המבוקרת ("רפרנס") שנלקחה מהנאשם. הדגימה נשמרה בשקית מוצגים חתומה

שמספרה 0270884T מלקיחתה מהנאשם ועד שהגיעה למטה הארצי למעבדת המאגר.

עוד אומר, כי לא הוגשה חוות נגדית מטעם הנאשם, למרות שהיתה לו אפשרות לקבל את המוצג על מנת להפיק ממנו פרופיל גנטי באופן עצמאי ולהראות כי הפרופיל הגנטי שהופק מהסיגריה אינו תואם לפרופיל שלו. הצדדים אף הסכימו על מנגנון להעמדת המוצג לבדיקה על ידי מומחה מטעם ההגנה (ר' ע' 8 לפרוטוקול ישיבת יום 19.9.16). נפסק בהקשר זה, בדנ"פ 9903/03, מוראד אבו חמאד:

"העותר לא ניסה להשיג על אמינות ממצאיהם המדעיים של המומחים מטעם התביעה. כפועל יוצא מכך, לא הועמדה בפני ביהמ"ש כל מחלוקת מקצועית שבה היה עליו לפסוק. בנסיבות אלו רשאי היה להניח, כי בהליכי ביצוען של הבדיקות הגנטיות לא נפל פגם וכי ממצאיהן נכונים."

המנעותה של ההגנה מביצוע בדיקה עצמאית של המוצג מחלישה את טענותיה ביחס לשרשרת המוצג ובדיקת ה DNA.

משמעות ההתאמה בין הפרופיל שהופק מהסיגריה והפרופיל הגנטי של הנאשם

מחוות דעתה של שלומית אברהם עולה, כי שכיחותו של הפרופיל הגנטי שהופק מהסיגריה באוכלוסיה הישראלית, היא אחד ליותר ממליארד. המשמעות היא, שההסתברות שקיים אדם נוסף מלבד הנאשם, שיש לו את אותו פרופיל גנטי, קטנה יותר מאשר אחד למליארד.

ב"כ הנאשם כלל לא טענה בענין זה. עם זאת אומר, כי משמעותו של הניתוח הסטטיסטי האמור היא שהמקור האפשרי היחיד ל DNA שנמצא על הסיגריה הוא הנאשם. ר' למשל ע"פ 149/12, אלמליח, שם נקבע כי "די אם אומר, בכל הזירות המתחייבת, כי דומה שאפיון גנטי תואם ברמת שכיחות של אחד ללמעלה ממיליארד מספיק לקביעת זהותו של אדם" (פסקה 32 לחוות דעתה של כב' הש' ארבל). וכן ר' ע"פ 5459/09, אדריאן שוורץ וע"פ 141/04, פלוני.

סיכום ביניים

מהאמור למעלה עולה, כי הוכח מעבר לספק כי הנאשם עישן את הסיגריה אשר נתפסה במרפסת הבית.

משמעותה הראייתית של הסיגריה

למרות שבמהלך הדיונים התייחסו העדים למוצג כאל "בדל סיגריה", מדובר בסיגריה באורך כמעט מלא, אשר עושנה רק בחלקה וארכה מעל 6 ס"מ. כמו כן, הסיגריה נראית שלמה ונקיה ואינה מעוכה (ר' ת/21, תמונה מס' 9 ועדותו של אדם אבו רזק).

הסיגריה נתפסה במרפסת הדירה. המרפסת נמצאת בקומה השניה של בנין מגורים, קומה אחת מעל מפלס הקרקע, בצד האחורי של הבנין, שפונה לחצר ולא לכביש (ר' ת/21, תמונות צבע של הזירה, תמונה מס' 1). מחקירת זירת הארוע עולה, כי ההתפרצות לדירה היתה דרך אותה המרפסת (ר' ת/8 ועדותו של אדם אבו רזק).

מהודעותיהם של הדיירים בדירה שנפרצה (ת/12-15) עולה, כי איש מהם אינו מעשן. מההודעה ת/14 עולה, כי הדיירת אפרת בטוחה, שהסיגריה לא היתה במרפסת כאשר עזבה את הדירה ביום 29.1.16, בשעה 17:00 (ההתפרצות התגלתה ביום 30.1.16, בשעה 20:00). עוד עולה מההודעות, כי איש מדיירי הבית אינו מכיר את הנאשם.

בנסיבות אלו, המצאותה של הסיגריה במרפסת הנמצאת בקומה שניה בעורפו של הבנין, מקימה חזקה, כי האדם שהתפרץ לדירה עישן אותה במהלך ההתפרצות. לא ראיתי כל תרחיש אפשרי, ולו הדחוק ביותר, כיצד תגיע סיגריה למרפסת קומה שניה אם לא עושנה שם מלכתחילה. המסקנה בדבר הקשר בין הסיגריה למתפרץ מתחזקת עוד יותר, לנוכח העובדה כי ההתפרצות לדירה בוצעה מאותה מרפסת בה נמצאה הסיגריה.

אני ער לפסיקה אליה הפנתה ב"כ הנאשם, אשר דנה במשקלה של טביעת אצבע על חפצים ניידים (ע"פ 7293/97, עאמר, שם היה מדובר בחפיסת סיגריות ודנ"פ 740/08, סרבוניאן, שם היה מדובר בעיתון). בשונה מחפצים ניידים אחרים, שניתן לקבל, גם אם בדוחק, שעברו בין אנשים שונים, סיגריה אשר עושנה אינה חפץ שדרכו לעבור מאדם לאדם. אוסיף על כך, כי מהסיגריה הופק פרופיל גנטי יחיד, של הנאשם ואין כל אינדיקציה להמצאותו של חומר גנטי נוסף על הסיגריה.

לפיכך על הנאשם לסתור את המסקנה המפלילה העולה מהמצאות סיגריה אותה עישן במרפסת דרכה בוצעה ההתפרצות, או לכל הפחות לטעת בה ספק סביר.

עדות הנאשם

בחקירותיו במשטרה ת/1 ות/2 טען הנאשם כי הוא עובד בשיפוצים וגינן בשכונת רחביה, וכי הוא נוהג לחלק "פלאיירים" שלו במקומות שונים. עם זאת, הנאשם לא ידע לומר האם חילק עלונים או ביצע עבודות ברחוב סעדיה גאון בתקופה הרלוונטית, אלא אמר כי הוא צריך לבדוק את יומן העבודות שלו. הנאשם גם לא ידע לומר באופן ברור היכן היה בזמן ההתפרצות.

הנאשם נשאל כיצד הגיעה הסיגריה למרפסת, והציע את האפשרות שנדבקה לנעלו של מאן דהו.

עיקר תשובותיו של הנאשם בחקירותיו היו, כי אינו זוכר דבר ביחס למעשיו בסמוך להתפרצות, למרות שנחקר כשלושה שבועות לאחר הארוע. גם אם ניתן להניח שאדם לא יזכור מה עשה בכל רגע נתון לפני שלושה שבועות, קשה להניח שאדם לא יזכור היכן עבד.

בעדותו לפני סיפר הנאשם, כי הוא מבצע עבודות בניה, שיפוצים וגינן בכל רחבי ירושלים וכן בבית שמש ומודיעין. כמו כן טען, כי חילק "פלאיירים" גם ברחוב סעדיה גאון, אך לא ידע לומר מתי.

הנאשם הוסיף, כי נחשד בעבר בביצוע התפרצות ברחוב סמוך, אך הוכח שלא היה לו קשר לארוע.

ועם זאת, בעדותו לפני לא הציג הנאשם כל ראיה לכך שביצע עבודות ברחביה בתקופה הרלוונטית, למרות שבהודעתו ת/1 אמר שיכול להציג יומן עבודות. הנאשם אפילו לא הציג בדיון את הפלאיירים, אשר לטענתו נהג לחלק.

ראיות הגנה וטענות נוספות

הנאשם העיד להגנתו את אביו ושניים מלקוחותיו, על מנת שיעידו על אופיו הטוב ואמינותו. כמו כן נטען כי הוא נחשד בעבר בביצוע התפרצויות, אשר הוכח כי לא היה לו בהן חלק. לא מצאתי בעדויות אלו דבר:

שני לקוחותיו של הנאשם אמרו, כי ביצע אצלם עבודות שיפוצים וכך התיידדו עימו, ובמהלך הקשר התרשמו כי הוא אדם

אמין. אחד מהם אף סיפר כי בעת שהנאשם ביצע עבודות, הוא הבחין בקופסת תכשיטים וביקש ממנו שלא להשאירה בדירה בזמן העבודות.

אביו של הנאשם אמר כי בעבר לא הלך בדרך הישר, אך כיום הוא "90% בן אדם".

גם אם אצא מהנחה שהדברים נכונים, אין בכך ולא כלום. העובדה שהנאשם הותיר רושם חיובי על שניים מלקוחותיו, אינה אומרת מאומה. כך גם העובדה שנחשד בעבירות נוספות, בהן לא הואשם.

ב"כ הנאשם טענה גם למחדלי חקירה שונים. בין היתר טענה, כי היה צריך לתפוס מוצגים נוספים בזירה ולערוך חיפוש בביתו של הנאשם. לא מצאתי ממש בטענות. גם אם אצא מהנחה שבחיפוש בביתו של הנאשם לא היה נמצא דבר הקושר אותו להתפרצות, אין בכך ולא כלום. גם לא ראיתי כיצד בדיקתם של מוצגים אחרים, אשר על פי שיקול דעתו המקצועי של חוקר הזירה לא ניתן להפיק מהם טביעות אצבע או DNA, היתה מסייעת להגנתו של הנאשם.

דין והכרעה

כפי שפרטתי למעלה, מן הראיות עולה כי סיגריה שאותה עישן הנאשם נמצאה במרפסת עורפית, בקומה השניה, דרכה בוצעה ההתפרצות לדירה, והסיגריה לא היתה שם ביום שקדם להתפרצות.

ניתן אף להשוות בין המצאותה של סיגריה אותה עישן הנאשם במרפסת הדירה, ובין גילוי טביעות אצבע שלו על חפץ אשר שימש בעת ביצוע העבירה. ר' למשל בהקשר זה ע"פ 4471/03, קריספין:

"הלכה פסוקה היא כי די במציאת טביעת אצבע של נאשם, בהעדר הסבר הגיוני מטעמו, כדי להרשיעו בביצוע עבירה שבוצעה באותו מקום או באמצעות החפץ שעליו נמצאה טביעת האצבע."

עולה מכך מסקנה אפשרית אחת, והיא כי הנאשם ביצע את ההתפרצות, ועליו להראות כי קיים ספק בחזקה שקמה נגדו.

למרות רוב המלל שבעדותו של הנאשם, לא שמעתי מפיו כל הסבר, כיצד הגיעה הסיגריה למרפסת. עדותו של הנאשם לפני לא עוררה אמון ולא ראיתי כי ניתן לתת משקל כלשהו לדבריו לפני ולהכחשותיו כי התפרץ לדירה. ההסבר אותו הציע הנאשם בחקירתו, כי הסיגריה נדבקה לנעלו של מישהו, אינו מתקבל על הדעת ואינו מתיישב עם כך שהסיגריה שלמה ונקיה למראה. גם ב"כ הנאשם בסיכומיה לא הציעה כל תרחיש המסביר, ולו בדוחק, כיצד מצאה הסיגריה את דרכה על מרפסת הקומה השניה.

משכך לא נסתרה המסקנה, כי הנאשם הוא שהתפרץ לדירה.

אני ער לאמור בע"פ 149/12, אלמליח, שם נפסק כי הרשעה על סמך DNA כראיה יחידה אינה דבר של מה בכך, ו"עליה להיעשות בזהירות מרבית ואף ביד רועדת, נוכח העובדה שכל כובד המשקל מוטל על ראיה אחת ויחידה" (פסקה 30 לחוות דעתה של כב' הש' ע. ארבל). לאחר שבחנתי את כל הראיות בזהירות המרבית שוכנעתי כי אשמתו של הנאשם הוכחה מעבר לספק סביר, כנדרש בפלילים.

סיכום

מרשיע את הנאשם בעבירות של התפרצות לדירת מגורים וגניבה, כמיוחס לו בכתב האישום.

ניתנה היום, ח' כסלו תשע"ז, 08 דצמבר 2016, במעמד הצדדים